

Самур

№ 2 (155) 2004-йисан 23-февраль

1992-йисан январдилай акъатзава

РЕДАКТОРДИН ГАФ

ХЪСАНВАЛ АВУН ИЛИМ Я

Дуьнья анжах къенвай, къабулнавай къанунри идара ийизвач. Вири краи къанундив къаз тиртла, къанунра ихътин гафарни жедай:

- Кесибриз куьмекдин гьил яръги авун девлетлурбурн буржи я.
- Авайда авачирдан гьалдикай хабар къуна клан я.
- Суваб крар ийин гьар са инсандин везифа я...

Гьайиф хьи, ихътин мергьметлувилин къанунар са гьукуматдини къабулнавач. Я хъсанвилер тийизвай, суваб крарихъ гелкъевзвачир инсанриз жаза гунни абурун къанунра фикирда къунвач. Садаз вад къвалер аватла, са масадаз кумани жагъызвачтла, вадакай сад игътияж авайдав вугудай къанун авач. Дуьньядин гьахъсузвилерни татугайвилер арадай акьудиз кланз агъзур йисара зегьмет члугвазватлани, инсанривай гьелени гьалат къачир къанунар арадал гьиз хъанвач. Амма и гьалатларни татугайвилер тимилярун патал Аллагъди регимлу, инсафлу, суваб крарихъ ялда инсанарни яратмишнава.

Вилик фенвай гзаф уьлквейра гьукуматдихъ хьиз, девлетлу инсанрихъни махсус программаяр ава. Куьмексуз, игътияж авай инсанриз куьмек къалурун патал абурун йиса садра чпин бюджетдай къилди пулун такъатар чара ийида. Гьатта са къадар ишлемишнавай техника, пек-лек, мебель, ктабар ва маса затлар кландай инсанар, тешкилатар, идараяр жагъурна и шейэр риклин сидкъидай абуроз багъишламишда. Са патахъай суваб къазанмишда, муькуь патахъай цуру затлар арадай акьудда.

Уьлкведа девлетлу ксар гьикъван пара хъайитла, кесибрин къадар гьакъван тимилад жеда. Вучиз лагъайтла авайда авачирдаз, тухбуру гишинбуруз гуда.

Ингье, и кардин акси яз, чпик пул акатунивай нефс мадни къати жезвай, инсанар кваз такъазвай, къекъерай акъатзавай, ял ктизвай девлетлур пайда жезва чинра. Ахътинбур чал гьар сана дуьшубш жезва. Гьа ихътин къве инсандикай лугъуз кланзава.

Къве вах я абур. Дидеди кесибвилелди, гьуьл къилел алачиз хвена, члехи авуна гьуьлуьз гайи къве вах. Члехиди шегьерда яшамш жезва. Заводда фялевиле къвалахзавай адахъ къуд аял ава. Гьуьл 10 йис къван я месе гьатна. И хизан акъван кесибвилелди яшамш жезва хьи, рикл тлар жеда инсандин.

Гьечли вахан гьуьл члехи къуллугъдал акъвазнава. Адахъ гегьенш къвалер, багъ, са шумуд машин ава. Вахарин араяр серин я. Анжах хийир-ширдик гуьруьшмиш жеда абур. Садра багъдин бегьер къватна куьтягъ тахъуникай шикаятна гьечли ваха заз:

- Шумуд йис я майваяр тамамвилелди къватл тежез, тарал къураз.

Эхиз хъанач завай:

- Жуван кесиб вахаз ракъура тлун майваяр. А кесибдин аялар са ичинихъ муьгътеж я. Ваз Аллагъдикай кичле тушни?

- Ичер кланзавайтла, атана тухудай, ада, - лагъана дишегълиди. Заз хьлагъдай гаф жагъанач. Адан шегьерда авай вах вилерикай карагзавай зи: къвалахдалди клул хкатнавай, вилера гьамиша гьам авай вах. Четинвилелди вичин хизан хуьзвай адаз ваха вацра садра хъайитлани недай-хъвадай суьрсетар ракъурнайтла, члехи куьмек жез тир.

Аял члавар рикел хтана зи. А береда гзаф инсанар инсафлу тир. Авайбуру авачирбуруз гудай, куьмекдин гьил яръги ийидай. Са береда муаллимри кесибриз куьмек гуз кланз чпихъ мумкинвилер авай хизанрай тир аялрин герекзамачир ктабар къватна ктабханада тадай ва цийи ктабар къачуз тежезвайбуру гьабур инай тухудай. Гьакни къвалерай аялрин артух пек-лек инсанри къватна мектебдиз гьидай. Чпихъ мумкинвилер авачир хизанар патал и пекер члехи куьмек тир.

Кесибар гьар девирда хъайиди я. Анжах гилан девлетлурбуру виликанбурулай тафаватлу я. Захъ са таниш ава: 4 телевизор ава адан къвале. Абурукай къвед ништа, ишлемиш тийиз гьикъван вахт ятла. Гьа и танишрин къвал-къвалавай къвале чпихъ касни авачир къве пенсионер яшамш жезва. Чпин телевизор члур хъанвайвилей абур цийи телевизордихъ цигел я...

Къвалахал фидайла рекъин къерехда, хьуртал гадарнавай цийи ктабар акуна заз. Са береда ихътин ктабар къачун патал тонаралди макулатура вугудай инсанри талукъ идарайрив. Гила герексуз шейэр хьиз гадарзава садбуру ктабар. Михьи, къуру чкадал эциг тавуна, хурхадиз гадарнавай Пушкинан, Лермонтован томар. Гадарнавай хьи, садавайни менфат къачуз тахъурай. Вуч лугъун ихътин инсанриз. Ихътин ксариз хъсандни писд, сувабни гунагъ чир жени?

Заз чиз, хъсанвал ийиз алакун илим я. И илим чирна кланзавайди я: хизанда, мектебда, жемиятда. Бубайрин гафар велдрив агакъарун чарасуз я:

- Хъсанвал ая, амма жува авур хъсанвикай рахамир, хъийизмайдакай фикир ая.

ПАРЛАМЕНТДА КЪУД ЛЕЗГИ

Урусатдин уьмуьрда лезгийри къвердавай члехи роль къугъвазва. Чи академикрин, генералрин, члехи къуллугърал акъвазнавай ксарин сан мадни пара жезва. Эхиримжи йисара РФ-дин президентдин указдалди цудралди лезгидиз зегьмет-

Асанбуба Нуьдуьрбегов Дер-бентдин са мандатдин 11-округдай гьалиб хъана. Гьажимет Сафаралиева "Сад тир Россиядин", Магъмуд Магъмудова КПРФ-дин, Сулейман Керимова ЛДПР-дин патай РФ-дин Госду-

мада векилвалзава. маднин, Азиядин ва Африкадин уьлквейри маса къачузвайди малумарнай. Асанбубадин компаниди гьакни Калининградда къакъан къвалер, пансионатар, алишверишдин меркезар, карханаяр эцигнава. Чун цийи къуллугъдал А.Нуьдуьрбегова

Асанбуба НУЬДУЬРБЕГОВ

Гьажимет САФАРАЛИЕВ

Магъмуд МАГЪМУДОВ

да къазанмишнавай агалкъунрай Урусатдин члехи наградаяр ганва.

Рикл шадардай жигъетрикай садни ам я хьи, РФ-дин гьукуматда ва Госдумада къвалахдив эгечизавай лезгийрин къадар къвердавай гзаф жезва. Им акл лагъай члал я хьи, Урусатдин агъалийри ва гьукуматди чпихъ вири патарихъай члехи алакунар авай лезги халкъдин векилрал ихтибарзава. Алатай йисан 7-декабрдиз РФ-дин Госдумадиз къиле тухвай сечкийрин не-тижада 11 кас дагъустанвийрикай уьлкведин парламентдин депутаттар хъанва. Абурукай къуд кас лезгийр я. Кьилди къачуртла,

Депутат хъанвай чи ва тангълийрикай са бязи ксар "Самур"дин клелдайбурузни таниш я. Газетдин 2001-йисан 28-июлдин тилитда чна Калининградда "Гьуьлуьн гьед" компанидиз регьбервал гузвай Асанбуба Нуьдуьрбеган хва Нуьдуьрбегован агалкъунрикай чин чапнай. Чна клелдайбуруз твар къунвай компания балугъар къунихъ ва магъсулар гьасил авунихъ машгъл тирди, адахъ са шумуд гимми, санлай 35 члехи траулерар, жуьреба-жуьре магъсулар гьасилзавай 10 кархана авайди, ина 5 агъзур касди къвалахзавайди, компанидин магъсулар Европадин, Латин Амери-

мадни члехи агалкъунар къазанмишдайдан члалахъ я.

"Самур" газетдин коллективди, гьакни клелдайбуру Урусатдин парламентдин депутаттар хъанвай лезгийриз и члехи агалкъун риклин сидкъидай мубаракзава. Чна клелдайбурун тлалабуналди Госдумадин депутатрин шикиларни гузва. Гьайиф къведай кар ам я хьи, къуд лагъай депутатдин - Сулейман Керимован шикил чавай жагъуриз хъанач. Гележегда чна адан шикилни чапда ва клелдайбурув ЛДПР-дин патай Госдумада векилвалзавай и депутатдин гьакъиндай малуматар агакъарда.

"САМУР"

ЧАКАЙ КХЪЕНАЙ...

РИКИ АХЪА Я

Дагълара къадарсуз хперин суьруьяр хуьзвай, аранда члехи багълар кутазвай лезгийр Къафкъаздин гзаф халкъарилай девлетлу я. Лезги лежберри цайи никлер тебиатдин патай зарар хкун тавуртла, гьамиша бегьерлуди жеда. Зегьметдал гзаф рикл алай лезгийр гьа чпин къилел даим жив алай Шалбуз дагъ, Базар дуьзи, Шагъ дагъ хьиз такабурулу, жуьрэтлу, неинки муьгъандиз, гьакни вири маса халкъариз гуьрмет ийиз алакьдай инсанар я. Лезгидин суфра хьиз, рикли ахъа я.

Мор ЛЕЧИ,
Венгриядин алим ва сиягъатчи.
1902-йис.

Халкъ къегьалралди чир жеда.

Лезги халкъдин мисал

“ИНТЕРНАЦИОНАЛЕ” ДАГЕСТАНСКОГО РОЗЛИВА

Александр ПОЛЯКОВ

Люблю турецкий футбольный чемпионат. Причин тому множество - именитые тренера, именитые клубы, именитые игроки. Ну и, конечно, масса экспрессии. А еще, как ни странно, довольно большое количество дагестанских футболистов. Этнических дагестанцев, если точнее.

Читая в интернете стамбульские газеты, вышедшие после триумфального возвращения национальной сборной из Японии, я наткнулся на заметку в спортивном ежедневнике “Fanatik”, в которой говорилось о том, что лезгинская община (одна из самых крупных кавказских диаспор на территории бывшей Османской империи) премировала игрока сборной Эмре, отец которого является потомком выходцев из Южного Дагестана, сотней тысяч долларов. Этнический дагестанец играет в одном из самых именитых суперклубов планеты? Мало того, он стал не только двукратным призером итальянской серии “А”, но и бронзовым медалистом чемпионата мира!

Без особой надежды на отклик я отправил электронное письмо в пресс-службу миланского “Интера”. Как ни странно, ответ пришел на следующий день. Генеральный пресс-офицер Бруно Бартолоцци любезно уведомил, что окажет мне всяческую помощь и передаст мои вопросы непосредственно Эмре. Переписка длилась два месяца. Синьор Бартолоцци не только организовал наше заочное интервью, но приложил к нему гигантское количество фотографий и снабдил меня автографом “пятерки” “Интера”. Хочу представить заочное интервью с нашим человеком в Милане - Эмре Белезоглу.

- Эмре! Ты действительно этнический дагестанец?

- Да, правда. Мой прадед, Белез, был выходцем из аула Мискинджа. В 18 летнем возрасте, сразу после пленения имама Шамиля он перебрался в Турцию, как и многие другие выходцы с Кавказа. Осев в Стамбуле, прадед принял османское подданство, поступил на службу в армию и, женившись, дал начало нашему роду. Сейчас “клан” Белезоглу насчитывает около 300 человек. Я чту память своего предка, помню о своих корнях.

- Поощрение в 100 тысяч долларов от диаспоры было неожиданным?

- Неожиданными были не деньги, а то, как меня приветствовали. Тогда, на встрече с общиной, меня распырала гордость - я в сборной был единственным, за кем следила не только вся страна, но и отдельный народ! Община собралась для встречи со мной лезгин не только со всей Турции, но и из соседних стран. Когда несколько тысяч глаз с восхищением впиваются в тебя, дружно скандируя: “Мы гордимся тобой!”, тебя переполняет огромная радость! Мои друзья, которые были на этой встрече, завидуют до сих пор... А деньги я прямо на встрече пожертвовал своей первой футбольной школе - “Галатасараю”.

- В Дагестан никогда не приезжал?

- Нет. Хотя, мой отец приезжал в аул прадеда в 1996 году. На могилу прадеда нужно было привезти земли с могилы прапрадеда - такова была воля Белеза. Вот отец и выполнил ее.

- Подписав новый контракт с “Интером”, ты стал самым высокооплачиваемым турецким футболистом, играющим за пределами родины. К тому же ты - самый молодой игрок сборной. Расскажи немного о старте своей карьеры...

- В 15 лет я закончил футбольную школу “Галатасарая”, но в команду юношей меня не приняли из-за маленького роста. Тогда было модно набирать в клуб высоких и мощных футболистов. Чтобы не потерять навыки, я стал играть в третьем дивизионе за команду “Чаннакалле”. За один сезон мы вышли во вторую лигу турецкого чемпионата, а я получил приглашение в молодежную сборную. В своей первой игре за сборную против Португалии я забил два гола. Чувствовал, что могу играть уже на более высоком клубном уровне. И тут в судьбу вмешался случай - на одну из наших стамбульских игр забрел Георг Хаджи, который был помощником тренера в “Галатасарае”. После игры он подошел ко мне и сказал: “Несмотря на твой юный возраст тебе вполне по силам играть в любой итальянской команде”. Через три дня после этого разговора я был уже в лагере “Джим-Боме”. Ну, а дальнейшим восхождением я обязан Фатиху Териму...

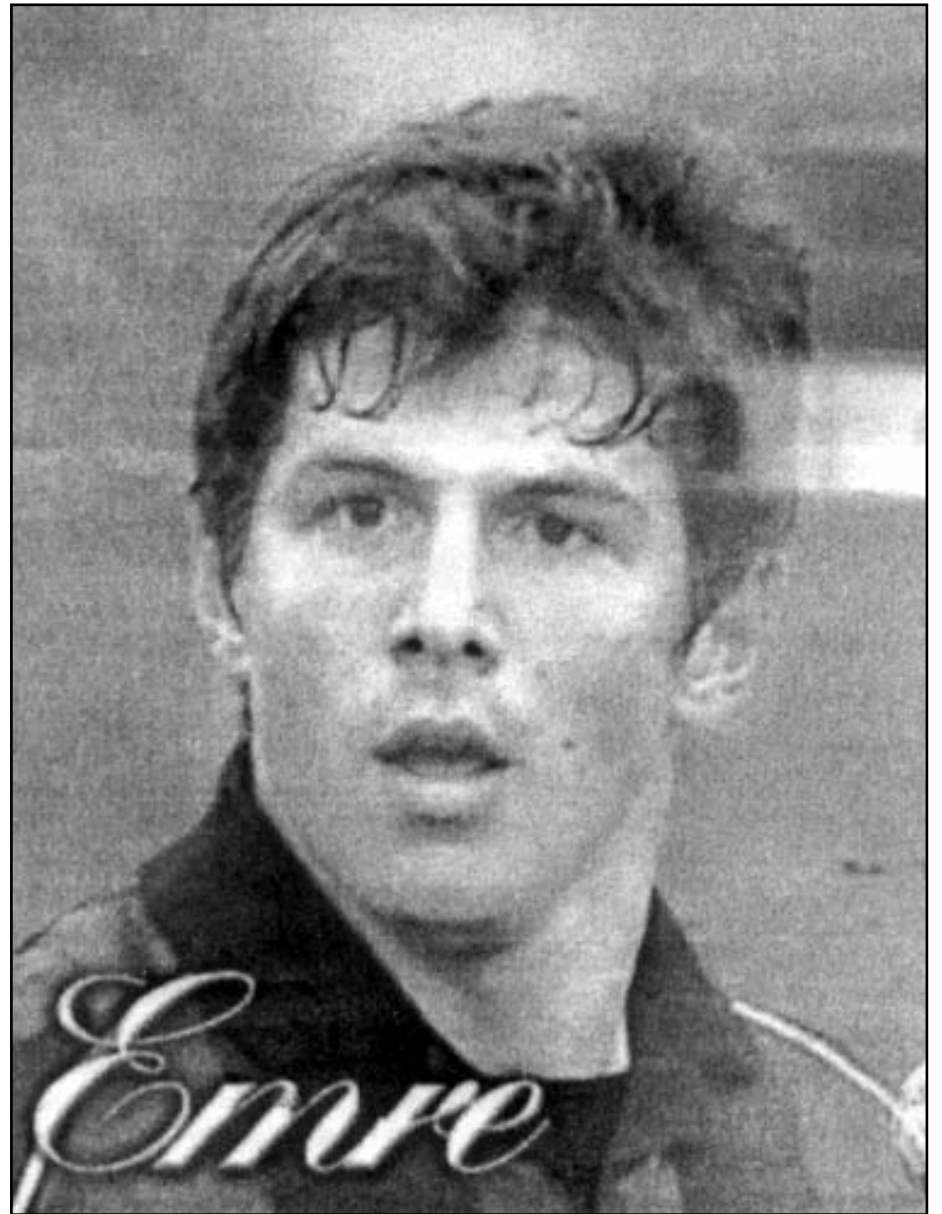
- В одной из выставочных игр 2001 года тебе довелось сыграть под руководством легендарного Арриго Сакки, который в интервью “La Gazzetta dello sport” отметил, что “Эмре станет великим игроком”. Такая оценка знаменитого тренера тебя сильно удивила?

- О-о! Эту газету мой отец до сих пор держит на самом почетном месте у нас дома. Его радует любой успех, даже самый незначительный. Если же говорить о моей реакции на эти слова, то лукавить не буду - я был польщен такой оценкой. Однако я понимаю, что достичь высокого статуса в футболе можно лишь упорным трудом. Золотое правило турецких футбольных школ - “Работай, держи рот на замке и слушай тренера - он самый главный”, позаимствованное в Италии, как нельзя лучше подходит для любого профессионального футболиста, решившего стать суперзвездой.

- Итальянская серия “А” - это конечная цель твоей карьеры или у тебя есть еще какая-то мечта?

- Футбол в Италии очень похож на наш, турецкий. Конечно, не в плане игры, а в отношении общества к нему. И в Стамбуле, и в Милане город живет этой игрой. Попасть в “Интер” - это для меня лично было просто оглушительным успехом. И с этим клубом я связываю свое будущее.

Любопытно, что след наших земляков в турецком футболе не ограничивается лишь игрой отдельных футболистов. Мало кто знает, что выходцы с Кавказа приложили руку к соз-

данию одного из “трех великих” стамбульских клубов - “Бешикташа”.

Два брата - Хусейн Берекет и Мехмет Шамиль, взявшие в долг денег у своего отца Османа Ферита Паши - знаменитого турецкого полководца (этнического дагестанца), получившего прозвище “Страж Медины”, и стали основателями футбольного “Бешикташа”. Ныне в его структуру входят футбольный, волейбольный, баскетбольный, боксерский, борцовский, легкоатлетический, клубы. А в далеком 1903 году Осман Ферит Паша ссудил сыновей не только деньгами, но и недвижимостью - “Бешикташ” получил в качестве офиса дом полко-

водца, расположенный в стамбульском районе Кадыкей, где располагается и по сей день. Футбольный клуб “Бешикташ” призвал под свои знамена на практически всю кавказскую диаспору Турции тех лет.

Еще одним дагестанцем, внесшим вклад в создание суперклуба, стал в 1936 году Гайдар Бей, основавший боксерский клуб “Бешикташа”. Судьба этого человека трагична - в 1942 году он пропал без вести на фронтах Второй мировой войны. “Бешикташ” до сих пор готов выплатить приличную премию тому, кто предоставит исчерпывающую информацию о судьбе своего основателя.

ВСЬ ТУРЕЦКИЙ ДАГЕСТАН

Haydar Koc (21.06.1975) - Altay	полузащитник
Ziya Sahin (06.04.1976) - Ankaraspor	полузащитник
Cengizhan Hincal (04.03.1974) - Sivasspor	полузащитник
Abdullah Boz (01.04.1980) - Diyarbakirspor	защитник
Celalettin Kocak (24.11.1971) - Diyarbakirspor	нападающий
Mehmet Ali Honca (05.03.1977) - Adanaspor	полузащитник
Suleyman Fatih Sen (10.08.1979) - Bursaspor	защитник
Omer Topraktepe (01.08.1980) - Genclerbirligi	защитник
Remzi Kizilsimsek (24.10.1981) - Elazigspor	защитник
Yunus Altun (01.06.1972) - Elazigspor	нападающий
Muhammed Akagunduz (21.05.1980) - Malatyaspor	полузащитник
Murat Sozkese (01.04.1975) - Rizespor	нападающий
Bayram Toysal (10.02.1974) - Sebatspor	полузащитник
Ibrahim Parlaysan (20.11.1981) - Sebatspor	защитник
Mehmet Turkmehmet (18.10.1980) - Ankaragucu	полузащитник

ГЕИЗВЕСТНЫЕ СТРАНИЦЫ ИСТОРИИ

С 1845 года в Петербургском университете начинается официальное преподавание азербайджанского языка.

Профессором Мирзой Казем-Бек был создана грамматика азербайджанского языка, вышедшая из печати вторым изданием в 1846 году и удостоенная Демидовской премии...

Интересны исследования М.Казем-Бека о Кубе. В своих неопубликованных статьях "Водопровод в городе Куба" и "Известия из Закавказья" М.Казем-Бек затрагивает ряд вопросов истории Кубинского ханства...

Одним из значительных исторических трудов М.Казем-Бека является изданный им в 1851 году в Петербурге "Дербент-намэ", к которому он написал обстоятельное предисловие на английском языке.

В 1855 году в Тифлисе издан Закавказский Альманах "Зурна". В число участников этого альманаха входили М.Ф.Ахундов, Сологуб, Вердеревский, П.О.Бобылев, Дункель Веллинг, князь Эрстов, граф Стенбок и др.

Как известно, Фридрих Боденштедт в 1851 году издал в Берлине стихи Мирзы Шафи Вазеха отдельным выпуском под названием "Песни Мирзы-Шафи".

Глупец поражает криком, мудрец - поговоркой, приведенной к месту. Расул ГАМЗАТОВ

Сон илэр дунянын бир сира олкелеринде олдугу kimi, respublikamızda da ekologiya problemlerine diqqetin xeyli artmasına baxmayaraq, bu sahədə hələ də nəzərə cərpacaq uğurlar qazanılmayıb.

Daha çox bələd olduğumuz tələbə-müəllim münasibətlərinə baxaq. Son zamanlarda bu fərdlər arasındakı pərdə, demək olar ki, tamamilə götürüldü.

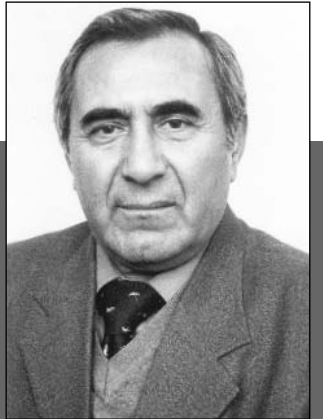
Televiziya kanallarında tez-tez nümayiş etdirilən Amerika kovboy filmləri və sonu görünməyən Meksika serialları gənclərin mədəniyyətinə mənfi təsir göstərir.

haqqında məlumatlar vermək əvəzinə ucuz, çox vaxt sənətdən kənar musiqi çalınır, oxutdurulur. Gənclər ictimai yerlərdə, xüsusilə nəqliyyatda, metroda özlərini yaxşı aparmırlar.

Mədəniyyətin təmizlənməsi, pak-

mağı bacarmalıyıq. Kənardan baxanda nə görürük? Biganəlik... Vətənə, xalqa qarşı biganəlik psixologiyası bizlərə hakim kəsilib.

Qeyd etdiyimiz kimi, ekologiyanın əsas vəzifəsi təbiət deyilən ümumi evimizi təmiz saxlamaqdır.

Benyaməddin DAVUD, BDU-nun dosenti, Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü.

MƏNƏVİYYATIN EKOLOGİYASI

laşması təkcə gənclərə deyil, eyni zamanda hamımıza aiddir. Belə ki, aramızda hələ də yaşına uyğun danışmayan ağısaqqallar, siqareti çəkib, hara gəldi tullayan insanlar, zibilli yuxarı mərtəbədən aşağı mərtəbənin aynabəndinə, küçəyə atan xanımlar, az yaşlı uşaqların gözü qarşısında mal-qaranın başını kəsən qəssablar, ərzaq məhsullarını, meyvə-tərəvəzi toz-torpaq üzərinə qoyub satan satıcılar da var.

yazıçılar, ictimai xadimlər və nəhayət, bütün ictimaiyyət cəmiyyətimizdə ədalətə, doğruluğa, xalqımıza əsrlər boyu mənsub olan adət və ənənlərə hörmət meyllərini, vətənpərvərlik hisslərini daha da inkişaf etdirib yeni bir səviyyəyə qaldırmağa çalışsaq.

СЕНСАЦИЯ В КАВКАЗСКОЙ ЛИНГВИСТИКЕ

Традиция писать на шукурах в Малой Азии, о которой сообщается в трудах древнегреческих ученых, является, вероятно, одной из наиболее древних форм письменности.

Одной из самых больших сенсаций в кавказской лингвистике последнего времени стало открытие грузинских ученых, обнаруживших в монастыре св. Екатерины на Синае древнеалбанские рукописи на пергаменте (палимпсесты), над расшифровкой которых работают сегодня в университете города Франкфурта в Германии.

Если обратиться к современному кавказскому языку, то привлекает внимание следующий феномен: во многих дагестанских языках понятия "шукура" и "книга" обозначаются одним и тем же словом - ср. авар. тэхь "шукура; книга", чамал. хоша "шукура; книга", карат. хьоша "шукура; книга", тинд. гьоча "шукура; книга", хварш. хеше "шукура; книга", цез. хоши "кожа; книга", лак. лу "шукура; книга", арч. кьонкь "шукура; книга", уд. киркк "книга", последние две лексемы из языков лезгинской группы произошли, по

всей вероятности, из протолезгинского *хьэрхь "шукура, чешуя, оболочка" (ср. лезг. кьэркь "кольчуга; овчина", агул. кьирикь "овчина"; заслуживают внимания хурр. кларклар, урарт. кьаркьара "панцирь; кольчуга").

Ильхам ГАДЖИМУРАДОВ. Бонн.

YENI QƏZET

Respublikamızın mətbuat aləminə daha bir qəzet gəlib. Adı kimi, ilk addımları da uğurlu "Tərəqqi" qəzeti. Bu aylıq təhsil qəzetinin təsisçisi Quba Rayon Təhsil Şöbəsi, redaktoru peşəkar pedaqoq, yazıçı-jurnalist Şi-xəmməd Seyidməmmədovdur.

Bu günlərdə qəzetin yeni sayı işıq üzü görüb. Metodmərkəzin direktoru Telman Mirzəxanovun fənn olimpiadalarına həsr olunmuş icmalından, Rus-tov kənd orta məktəbinin direktoru Mehdi Bədəlovun və məktəbin psixoloqu Yusif Yusifovun "Məktəbdə psixoloji xidmət işi-

nin təşkil təcrübəsindən", Suxtakələ kənd əsas məktəbinin fiziki tərbiyə müəllimi Adil Mürsəliyevin "Yeniyyətlərin vətənpərvərlik tərbiyəsində turizm və ekskursiyaların rolunu" sərlövhəli məqalələrindən görünldüyü kimi, qəzet təhsilin, təlim-tərbiyənin vacib məsələlərindən söhbət açmaqla, ayrı-ayrı məktəblərin və müəllimlərin iş təcrübəsini geniş işıqlandırmaqla pedaqoji kollektivləri, şagirdləri təhsil sahəsində yeni uğurlara səfərbər etməyi qarşısına məqsəd qoyub. Bu nəcib məqsədi həyata keçirməkdə "Tərəqqi" qəzeti redaksiyasının kollektivinə yeni uğurlar arzulayırıq.

"SAMUR"

АЛАМАТДИН КАР

Дуьньядин хьиз, тѣбиатдин краярини кьил акьудун гзаф четин хьанва. Виш йисара жив такур уьлквейриз гила живерини кьаяри басрух гузва. Кеферпатан уьлквейра чимивийлай тамари цай кьазва. Гьар йисуз вилералди шумудни са алааматдин крар аквазва инсанриз. Ингье мад са алаамат. Эхиримжи гьилера Кцлара кьвайи живедик яру пярквар кьвай. Чан алай и гьашаратар акурбур пагь атлана амай.

Гьа и кардикай хабарсуз яз Пиралрин хуьрунэгьли, 16 йиса авай Айдун Агьакеримова тама са капаш жив тьуьна ва ам месе гьатна. Я хуьре, я Кцлара, яни Бакуда духтурривай гада сагьариз хьанач. Са кьуйникайни вичиз чара тахьай пагьливан хьтин жегьил пярквар себ-еб яз рагьметдив фена. Живедик кьаз кьвайи пярквар гила Девечи райондин никлериз басрух гузва лугьзува.

"САМУР"

AMALI XEYİRXANLIQ İDİ..

■ Belə insanlar dünyaya az-az gəlir. Dövrün eniş-yoxuşlarına, əzab-əziyətlərinə sinə gərüb, istedadı və zəhməti ilə, heç kəsdən dəstək almadan həyatda özünə yol açan, elm zirvəsinə ucalan, cəmiyyətdə yüksək mövqə tutan, ən böyük vəzifədə belə əvvəlki sadəliyini, insanlığı unutmayan, insanları sevən, ona görə də ömrü boyu onlardan köməyini əsirgəməyən qayğıkeş, gözütöx, təmiz insanlar. Bu baxımdan Əlimirzə müəllim həmya nümünə idi. Elm və təhsil cəfəkeşi, adamların dostu və məsləhətçisi, doğma elin, obanın layiqli təmsilçisi idi Əlimirzə müəllim. Amalı xeyirxahlıq, haqq-ədələt idi həyatda. Təmənnəsiz köməyi ilə yüzrlər insana cəmiyyətdə layiqli mövqə tutmağa yardımçı olub. Bu insanlar ona ömür boyu minnətdardır. Vaxtsız vəfat etməsi xəbərini eşidəndə isə hər əzəbi öz minnətdarlığını bir cür bildirirdi. Yüzlərlə insan tələsirdi onunla son görüşə. Kədər və hüzn tüğyan etsə də, inanmırdılar onun ölümünə. Belə insanlar ölmür, deyirdilər. O, həmişə qəlblərdə yaşayacaq, xeyirxahlıq və təmizlik nümunəsi olaraq qalacaq deyirdilər. Tanınmış şairimiz Teyyub Qurbanın ona həsr etdiyi şerddə deyildi kimi:

Haqq əşiqi idi, haqq Əlimirzə,
Doğulsun, yaşasın əməlimizdə!

1932-ci ildə Quba rayonunun Digah kəndində anadan olmuş Əlimirzə həbibulla oğlu Əhmədov burada yeddillik təhsil alandan sonra Quba Pedaqoji Məktəbinə daxil olaraq, oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Hərbcı olmaq arzusu onu Belorusiyanın Qomel şəhərindəki hərbi radiolokator məktəbinə gətirib çıxarıb. Buranı bitirdikdən sonra Latviyada xidmət edir. Lakin ağır xəstələndiyinə görə tibbi komissiyanın qərarı ilə ordudan tərxis olunur.

1961-ci ildə Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun fizika fakültəsini fərqlənmə ilə bitir

rən Əhmədov Sumqayıt şəhərində məktəb direktorunun müavini, direktor, şəhər maarif şöbəsinin inspektoru vəzifələrində çalışır. Burada onun yaratdığı nümunəvi təhsil ocağının şöhrəti tezliklə bütün SSRİ-yə yayılır və Əhmədovun iş təcrübəsi barədə respublika mətbuatında, həmçinin "Komsomolskaya pravda" qəzetində geniş materiallar dərc olunur. Yenilikçi və yaxşı təşkilatçı olduğu görə onu Respublika Maarif Nazirliyinə inspektor vəzifəsinə irəli çəkirlər. 1968-ci ildən Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin tədris müəssisələri şöbəsində baş referent işləyir.

1970-ci ildə Azərbaycan KP MK-nın elm və tədris müəssisələri şöbəsinə məsul işçi qəbul olunan Əlimirzə müəllim 17 il burada çalışır. Respublika mətbuatında onun maarifin inkişaf etdirilməsi sahəsindəki xid-

mətləri dəfələrlə qeyd olunur. 1987-ci ildə Azərbaycan SSR maarif nazirinin birinci müavini təyin edilən Əhmədov təhsil nazirlikləri birləşdikdən sonra respublika xalq təhsili nazirinin müavini kimi fəaliyyət göstərir. 1992-ci ildə xəstəliyi ilə əlaqədar öz ərizəsi ilə məsul vəzifədən çıxan Əhmədov müəllim səhhəti bir qədər yaxşılaşdıqdan sonra peşəkar və ölkə üçün gərəkli kadr kimi respublikada ilk dəfə yaradılmış Ali Attestasiya Komissiyasının fizika-riyaziyyat və texnika elmləri şöbəsinə (professor vəzifəsi) müdir təyin olunur. 1994-cü ildən Təhsil Problemləri Üzrə Respublika Elmi Metodik Mərkəzinin direktoru işləyir.

Son illər Respublika Təhsil Nazirliyinin Təhsil Muzeyinin direktoru vəzifəsində çalışmış Əhmədov ölkəmizin tanınmış maarif xadimi kimi "Şərəf nişanı" ordeninə, bir neçə medala, "SSRİ maarif əlaçısı" döş nişanına "Azərbaycan Respublikasının əməkdar müəllimi" fəxri adına və bir sıra mükafatlara layiq görülmüşdür. O, üç dəfə SSRİ müəllimlərin qurultayının nümayəndəsi olmuş, beynəlxalq, ümumittifaq və respublika konfrans və müşavirələrində çıxış etmişdir. Nəinki Azərbaycanda, həmçinin keçmiş SSRİ-də yüksək səviyyəli peşəkar kimi tanınmış Əhmədovun sovet mətbuat orqanlarında və xaricdə təhsilin təşkilinə, məktəbsüznəslığa və metodika məsələlərinə dair 60-dan çox məqaləsi dərc olunmuşdur. Uzun illər təhsil nazirliyinin kolleqiyaya üzvi olmuş Əhmədov müəllimə Azərbaycanda maarifin inkişaf etdirilməsi sahəsindəki səmərəli əməyininə və xidmətlərinə görə nazirliyin kolleqiyasının qərarı ilə təşəkkür elan edilmişdir.

Sözün əsl mənasında ağsaqqal olan Əhmədov müəllim 1996-cı ilin noyabr ayında yaradılmış Quba Xeyriyyə Cəmiyyəti Ağsaqqallar Şurasının sədri seçilmişdir. Belə ağsaqqalların adını elimiz həmişə yaşadacaq. Allah rəhmət eləsin!

"SAMUR"

ГАФАПАГ

бахъу - старый буйвол
гъилин кфил - лучевая кость
жекъи - поросенок
курум - бубенчик
кфет къачун - получать

удовольствие, наслаждение
кфет хьун - идти на пользу
кицлербан - псарь
кияр балкъан - гнедая лошадь
къалаж - буханка хлеба
кIалхан - гортань
мекера - ярмарка
тангу - вид коршуна
пIарла - птенец куропатки или фазана
хиб - самое холодное время зимы
хибри - слабоумный
хурнаш - тот, кто храпит
цикли - сырой (о продуктах)
цIемек - 1) мелкий песок; 2) пудра
цIидгем - маленький кусок земли
цIумаруф - жировик (подкожная жировая опухоль)

ОБЪЯВЛЕНИЯ

ВНИМАНИЮ ЧИТАТЕЛЕЙ!

► По всем вопросам, касающихся газеты "Самур" можно обращаться к нашему представителю в Ку-сарском районе - Славику Хелефову.

Тел.: 5-29-15 р.
5-21-92 д. (850) 611-77-42

► Мировая Компания Лидер, удостоенная различных призов и титулов со стороны таких стран как США, Германия, Россия уже в Баку. Всем гражданам нашего города имеющим высшее или средне-техническое образование, обладающим интеллектом и работоспособностью в возрасте 22-55 лет дается шанс попасть в ряды компании. Спешите участвовать в конкурсе. Наш контактный телефон: 45-62-62 Звоните от 10⁰⁰ - 20⁰⁰ (кроме воскресенья).

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

"Samur" Ləzgi Milli Mərkəzinin İdarə heyəti və "Samur" qəzetinin kollektivi Benyaməddin Davudova

Qonaq Qurbanovun vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

"Samur" Ləzgi Milli Mərkəzinin İdarə heyəti və "Samur" qəzetinin kollektivi Əhmədhan Əlimova qardaşı

Misrixanın vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

"Samur" Ləzgi Milli Mərkəzinin İdarə heyəti və "Samur" qəzetinin kollektivi Tahir Osmanova anası

Feyzabaninin vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

"Samur" Ləzgi Milli Mərkəzinin İdarə heyəti və "Samur" qəzetinin kollektivi Etibar Mirzəbəyova anası

Gülbəsarın vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAHARIN ŞERLƏRİ

Quba rayonunun ikinci Nükədi kəndindəki 2 sayılı orta məktəbin 5-ci sinfində oxuyan Bahar Fətəliyevanın redaksiyamıza göndərdiyi şe'rləri oxuyanda belə qənaətdə qaldıq ki, o, qələcəkdə iste'dadlı şair ola bilər. Əksər şe'rləri Vətənə həsr olunmuş balaca şairin özünəməxsus deyim tərzini diqqətə cəlb edir.

VƏTƏN

Vətən bizim pənahımız,
Anamızın anasıdır.
Vətən insan dünyasının
Ən müqəddəs mənasıdır.
Vətən eşqi ürəklərə
Günəş kimi nur saçandır.
Vətəni sevən övlad,
Gələcəyə yol açandır.

Vətən - bizim dayağımız,
Biz - Vətənin balasıyıq.
Vətən - bizim nəvraqımız,
Biz - vətəndaş qalasıyıq.

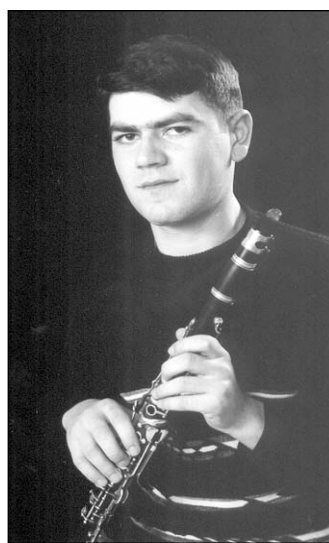
AZƏRBAYCAN

Azərbaycan! -
Ana yurdum, odlar yurdum.
Sən dünyanın şö'lələnən
Alovusan, atəşisən.
Əsrlərdən əsrlərə
İşiq saçan günəşisən.
Sən şairlər diyarisən,
Sən ellərin baharisən.
Sinən daim gül bitirir,
Ətrindən heç doymaq olmur,
Azərbaycan!
Naz-neymətin min bir naxış,
Hər naxışı saymaq olmur...

АЛАКЪУНАР АВАЙ ГАДА

Лезги макъамар кларнетдай рикI алаз, устадвилелди ягъида Радим Жигерова. Имни дуюшуйшдин кар туш. Ада чи зурба сеняткар Нуьвиддин Жигерова-вай тарс къачунва эхир.

Р.Жигеров 1983-йисуз Кцлар райондин Самур поселокда дидедиз хъана. Гуьгъунай абурун хизан Кцлар шегьердиз куьч хъана. 1993-йисуз Радим Кцларин Музыкадин Мектеб-диз гъахъна. Гъеле и мектебда клелдай вахтунда ада ина кыле феи конкурсда 1-чка кыунай. 1998-йисуз муьзыкадин мектеб акъалтарай Радим гъа йисуз С.Гъажибегован тварунихъ галай Сумгаитдин Музыкадин Техникум-диз гъахъна. 2002-йисуз хъсан кыметралди техникум акъалтарай гада 2003-йисуз Уь.Гъажибегован тIва-

рунихъ галай Бакудин Музыкадин Академия-диз кыбул хъана. Ина ада кларнет ягъидай тарсар къачузва. Сенятдал гзаф рикI алай, вичихъ члехи алакъунар авай Радиман мурад Жигероврин несилдин рехъ давамарун я. Вун ви мураддив акакърай, Радим!

Роза ГЪАЖИМУРАДОВА

"САМУР"

Главный редактор
Седает КЕРИМОВА

Адрес редакции:
370146 Баку, Метбуат проспекти, 529-й квартал,
Издательство "Азербайджан",
этаж 3, каб. № 101.
e-mail: samur@nm.ru
http://www.samur.info

Расчетный счет
26233080000
1-й Ясамальский филиал
ОУАБ г.Баку
код 200037
ВОИН 130024708

Газета
зарегистрирована в
Министерстве печати и
информации
Азербайджанской
Республики. Рег.№ 78

Индекс: AZ 1073
Тираж: 2000

Тел: 32-92-17,
(850) 320-74-05